

VRIENDENLOTERIJ EN
HET CONCERTGEBOUW

Het concert dat u vandaag bezoekt is onderdeel van de VriendenLoterij ZomerConcerten; een divers programma, van klassiek tot pop en jazz, in een zomerse en informele sfeer. Deelnemers van de VriendenLoterij krijgen met hun VIP-KAART 50% korting op concertkaarten voor de VriendenLoterij ZomerConcerten en kunnen met voorrang bestellen. Het Concertgebouw en de VriendenLoterij wensen u een geweldig ZomerConcert!

© Eduardus Lee

Hoe was het concert?

Laat ons weten wat je ervan vond & maak kans op deze exclusieve **Apple Beats**-hoofdtelefoon.

classicnl
non-stop de mooiste
klassieke muziek voor iedereen
app | classic.nl

Scan de QR of ga naar
www.classic.nl/acties

VRIENDENLOTERIJ
**ZOMER
CONCERTEN**

Vrijdag 15 augustus 2025

Grote Zaal 20.00 uur

Antwerp Symphony Orchestra
Emmanuel Tjeknavorian, dirigent
Yoav Levanon, piano

Maria Herz 1878-1950

Suite für Orchester, op. 13 (1929)

Edvard Grieg 1843-1907

Pianoconcert in a, op. 16 (1868, rev. 1907)

Allegro molto moderato

Adagio

Allegro moderato molto e marcato

PAUZE

Johannes Brahms 1833-1897

Symfonie nr. 4 in e, op. 98 (1884-85)

Allegro non troppo

Andante moderato

Allegro giocoso - Poco meno presto

Allegro energico e passionato - Più allegro

ZOMERCONCERTEN.NL

HET
CONCERT
GEBOUW

TOELICHTING

Eigenlijk heette ze Maria Bing, het meisje dat opgroeide in een Joodse textielfamilie. Ze woonde destijds in Keulen, waar ze ook haar muzikale opleiding volgde. Na de vroegtijdige dood van haar man nam ze zijn naam aan: Albert Maria Herz – enerzijds als eerbetoon, anderzijds hoopte zij dat een mannen-naam haar meer erkenning als componist zou opleveren. Herz oogstte haar eerste successen in Duitsland, maar vluchtte toen de nazi's aan de macht kwamen. Ze vestigde zich in Birmingham en verhuisde na de oorlog naar Amerika. Herz liet een gevarieerd oeuvre na, waarin ze laatromantische, vroeg-twintigste-eeuwse en neoklassieke stijlelementen verenigde in haar eigen idioom. In haar *Suite für Orchester* doet ze met dansen, canons en koralen de pruikeitijd herleven. Het slotdeel is een knappe fuga met drie thema's.

Griegs Noorse tongval

'Hij verliet de piano, liep met theatrale stappen en opgeheven arm door de kloosterhal, terwijl hij luid het thema zong.' Toen de Noor Edvard Grieg in 1870 in Rome zijn *Pianoconcert* aan Franz Liszt liet zien, was de grote klavierleeuw dolenthousiast. Liszt was niet de enige: met zijn pianoconcert zou Grieg al op 26-jarige leeftijd ook buiten zijn moederland veel roem oogsten. Grote inspiratiebron voor het werk was het pianoconcert in dezelfde toonsoort van Robert Schumann. Hoewel de Duitse romanticus af en toe een woordje mee lijkt te spreken – en ook Liszts invloed niet te ontkennen valt – is Griegs karakteristieke Noorse tongval al volop aanwezig. Na het energieke openingsdeel en het poëtische middendeel komen de folkloristische invloeden vooral aan bod in de finale, waarin het ritme van een vrolijke Noorse dans weerklinkt.

Kroon op symfonisch oeuvre

Toen Johannes Brahms in 1885 de laatste hand had gelegd aan zijn *Vierde symfonie*, voorvoelde hij dat het werk niet meteen in de smaak zou vallen bij zijn tijdgenoten. 'Ik ben bang dat het onder invloed staat van het klimaat, waar de kersen nooit rijp worden.' Zelfs zijn trouwe fans moesten even slikken. Zo schreef een vriendin dat ze het gevoel had dat de symfonie 'een miniatuurwereld is voor wijzen en ingewijden'. Inmiddels hebben liefhebbers én kenners de *Vierde* in hun hart gesloten. Bijzonder is de geconcentreerde manier waarop de componist motieven als bouwstenen gebruikt. In het openingsdeel varieert Brahms de thematiek voortdurend. Op het klagende tweede deel – volgens een collegacomponist 'een begrafenisstoet die zich in stilte voortbeweegt langs maanbeschenen hoogten' – volgt een grimmig scherzo. Opvallend is de finale, waarin Brahms teruggrijpt op een oude muzikale vorm – een zogenaamde passacaglia of chaconne – met een steeds herhaalde baslijn. Hij gebruikt hiervoor een thema uit een cantate van Johann Sebastian Bach. Dat vormt de basis voor een dertigtal uiteenlopende variaties waarmee Brahms een stralende kroon zet op zijn symfonische oeuvre.

Dirk Luyjmes

BIOGRAFIE

Het **Antwerp Symphony Orchestra** bekleedt een unieke positie in Vlaanderen en treedt in het buitenland op als Vlaams cultureel ambassadeur. De programmering van het orkest strekt zich uit van de barok tot hedendaags repertoire, met bijzondere aandacht voor het Vlaamse muzikaal erfgoed. Thuisbasis is de Koningin Elisabethzaal in Antwerpen. Naast reguliere concerten richt het orkest zich op educatieve en sociale projecten. Vanaf het seizoen 2026-2027 treedt Marc Albrecht aan als chef-dirigent van het orkest. Vandaag staat **Emmanuel Tjeknavorian** op de bok – de jonge sterviolist die zich de laatste jaren steeds vaker als dirigent profileert. Hij leidde onder meer het Tonkünstler-Orchester Wien en het Sinfonieorchester Basel. Sinds 2024 is hij directeur van het Orchestra Sinfonica di Milano. Recentelijk nam hij Brahms' *Vioolconcert* op als solist; nu leidt hij diens *Vierde symfonie*. 'Brahms', aldus Tjeknavorian, 'is een van de componisten die elke dag in mijn hoofd, mijn hart en mijn oren zitten.' Als violsolist stond hij talloze keren op het podium van Het Concertgebouw. Vanavond dirigeert hij er voor het eerst. 'Met zijn negentien jaar geeft de Israëlische pianist Yoav Levanon al blijk van een enorme kracht en rijpheid', aldus de *Frankfurter Allgemeine Zeitung* naar aanleiding van zijn optreden in Chopins *Tweede pianoconcert* in 2022. In hetzelfde jaar tekende de jonge pianist een exclusief contract bij Warner Classics. Levanon treedt al op sinds zijn vierde. Tot zijn leermeesters behoren Murray Perahia en András Schiff. Na zijn indrukwekkende Concertgebouwdebuut in 2023 keert hij terug in de Grote Zaal.

SUMMARY

Maria Herz, born Maria Bing, grew up as part of a Jewish textile dynasty in Cologne. When her husband died, she started using his name, Albert Maria Herz, hoping a male name would garner her greater recognition as a composer. When the Nazis came to power in Germany, she fled to England and then America. Herz left behind a varied oeuvre, merging late Romantic, early twentieth-century, and neoclassical styles with her own idiom. Her *Suite für Orchester* uses dances, canons, and chorales to suggest the age of powdered wigs. The final movement is a clever fugue based on three themes. Edvard Grieg was a 26-year-old Norwegian composer when he shot to fame beyond the boundaries of his native land with his *Piano Concerto*. The main inspiration for the work was Schumann's *Piano Concerto* in the same key. After an energetic opening and a dreamy slow movement, folkloric influences take centre stage in the finale, marked by the jaunty rhythms of a jubilant Norwegian dance. Johannes Brahms' *Fourth Symphony* is the crowning jewel of his symphonic oeuvre. The finale is especially unique; in it, the composer draws on the passacaglia, a musical form characterised by a repeating bass line, which Brahms embellished with thirty different variations.

Translation: Eileen Stevens

EN VERDER...

QNTDEK MEER

Op concertgebouw.nl/ontdek gaat een wereld voor u open. U vindt er video's, interviews, verhalen, podcasts, concertregistraties en nog veel meer.

STEUN ONS

Draag bij aan de toekomst van Het Concertgebouw, nu of later. concertgebouw.nl/steun-ons

CONCERTTIP

wo 27/08

20.00 uur
Grote Zaal

Beethoven 5 en Wagner bij het Ukrainian Freedom Orchestra

Het Ukrainian Freedom Orchestra is inmiddels vaste gast in de zomer. Oprichter Keri-Lynn Wilson dirigeert Beethovens beroemde *Vijfde symfonie* en *Mothers of Kherson* van Maxim Kolomiets. Sopraan Rachel Willis-Sørensen zingt Wagners aangrijpende 'Liebestod' uit zijn meesterwerk *Tristan und Isolde*.

